

7e Predikatie over Psalm 68:19, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 3 juli 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 113:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Filippenzen 3.

Gebed:

Zo, Heere, stond de apostel in het leven, en zo behoren ook wij te staan. Wie dat voorrecht hebben mag, is vrij, en hem wacht een kroon, eeuwige heerlijkheid. Allen echter die hiervan verstoken zijn, is een eeuwige ondergang bereid, want het bestaat niet in het vasthouden aan onszelf en het onze, maar in het verlies van onszelf en van het onze, en in de gewinning van U, in Wie alle schatten van wijsheid en van kennis verborgen zijn. Ach, ontdek ons aan onszelf, overtuig ons van onze dwaasheid. Besnijd ons hart, opdat we U mogen liefhebben. Treed in het gericht met ons niet. Ontferm U onzer in het midden des toorns, want toorn verwekken we, al den dag.

Door Uw voorzienigheid zijn we hier; een voorrecht dat door weinigen gewaardeerd wordt, maar dat toch zo groot is, dat het niet genoeg gewaardeerd kan worden. Doe ons dan van dit voorrecht, Heere, een recht gebruik maken. Doe ons spreken woorden van waarheid en van gezond verstand. Zulke woorden zijn er. Leg Gij ze in de opening onzer lippen en dan zult U verheerlijkt worden. Zulke woorden keren ook niet ledig terug. Of het nu voor één is, of voor tien, of voor honderd, of voor nog meer, dat is Uw zaak. Een bepaald aantal heeft U niet beloofd, maar dat ze zouden wezen de één een reuk des levens ten leven en de ander een reuk des doods ten dode, dat hebt Ge wel gezegd. Laat ons dan in Uw welbehagen rusten; dat is goed rusten. Daarin alleen is de rust. Al het andere is woeling, angst, kommer, benauwdheid; en we behoeven deze dingen niet te hebben, zo wij slechts horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Wil Uw Kerk over de ganse aarde gedenken. Omdat men ziet dat het niet goed is en niet goed gaat, legt men zich erop toe om te bekeren, om te verbeteren, maar niet uit U, en het zal ook alles niet baten. Gij scheidt en van U is ook de herschepping, van niets en van niemand anders. Doe ons bewaard zijn voor het geroep: "Hier, daar, ginds!" Laat ons stil zijn tot U, met verwachting van U.

Gedenk onze zieken, verpleegden, rouwdragenden. Ook onder ons, al woonde hij dan niet in onze stad, werd er één weggenomen uit het leven. Wil de overblijvenden gedenken en zegenen, en doe hen zich afvragen of het vergoed is met U. Een ander, evenmin in deze stad zich ophoudende, is zeer ernstig ziek. Gedenk hem, en laat hem zien op U, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

Erbarm U over land en volk, over het koninklijk huis, over de volkeren. Leer nog

in deze hogere kringen, al was het ook maar door één, zien dat bekering nodig is, dat al het andere ten vure gearbeid is. Menigmaal wordt het in Uw Woord gezegd: indien ge u bekeert, dan zal niets van dit kwaad u overkomen.

Amen.

Gezongen: Psalm 113:4 en 5.

Onze aandacht houdt zich nog bezig met het 19e vers van de 68e Psalm:

“Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevangelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!”

We hebben vóór acht dagen gezegd dat we, bij leven en welzijn, uw aandacht een volgende maal zouden bepalen bij de woorden: *“ja, ook de wederhorigen”*.

Wederhorigen zijn ongelovige mensen. Wie is een ongelovig mens? Hij die het bestaan van het Goddelijke Wezen ontkent. Ik zeg niet: “Hij die niet gelooft dat God bestaat”, want dan zou ik mij niet juist uitdrukken. Er is nooit iemand geweest die niet geloofde dat God bestaat. Zulke dingen maakt een mens zich wijs. Houd u maar aan het woord van onze eenvoudige Hellenbroek. Gij weet dat hij in zijn bijna niet te overtreffen catechisatieboekje zegt dat het meer een wens is dan een dadelijk geloven. En het is inderdaad meer een wens dan een dadelijk geloven. Ofschoon het leven zonder God niets anders is dan diepe armoede en grote ellende, is de mens toch huiverig voor God, en waar hij kan en zo het hem mogelijk is, vlucht hij en zoekt verbergings. Men kán echter God niet ontvluchten, ook niet het geloof dat Hij bestaat, want Hij is om ons heen en in ons, achter ons en voor ons. Hij is overal. Waar wij zijn, daar is Hij. “Want in Hem” – dat is een woord van de apostel Paulus, op de Areopagus gesproken – “leven wij en bewegen ons en zijn wij” (Hand. 17:28). Laat het u dan niet al te zeer verschrikken, jonge mensen, wanneer gij lieden ontmoet die, wanneer de Naam van het Opperwezen genoemd wordt, de schouders ophalen.

Een ongelovige is hij die ontkent dat het Boek dat hier vóór ons ligt, waaruit we elkander voorlezen en waaruit onze stof wordt genomen en moet genomen worden, het Woord van God is.

Hoe weet men dat de Heilige Schrift het Woord van God is? Door de algemene genadewerking kan men in dit geloof ver komen, maar wanneer de bijzondere genadewerking geschonken is, dan heeft men toch zijn voet op een ander vlak mogen zetten, en mogen zeggen met de dichter van de 19e Psalm: “ ’t Is Gods getuigenis, dat eeuwig zeker is, en slechten wijsheid leert” (vs. 4 ber.). Wat in de Schrift gevonden wordt aangaande de gronden van de religie, staat geschreven in zijn hart, en nu is er

bij hem wel twijfel, maar niet in zijn persoonlijkheid, niet in zijn eigenlijk ik, maar in wat dit ik aanhangt: in vlees en bloed. In zijn eigenlijk ik is hij ten volle overtuigd van de waarachtigheid van de Heilige Schrift. Dat wil niet zeggen dat hij alle moeilijke plaatsen zou kunnen uitleggen; er is nooit iemand geweest die hiertoe in staat was. Maar desondanks is hij overtuigd van de Goddelijkheid van de ganse Heilige Schrift. “Al de Schrift is van God ingegeven” (2 Tim. 3:16). Gelukkig de mens die dat weet!

Men moet dat weten, want het enige houvast in het leven is de Schrift. De apostel Paulus had een extra-ordinaire bekering gehad, maar u hebt nergens gelezen dat deze bekering zijn grondslag was, de grond van zijn hoop. Wel heeft u echter gelezen dat de grondslag van zijn hoop was: Jezus Christus, zoals hij Hem gevonden had in het Woord. Hetzelfde vindt u terug in de psalmen en in de gehele Heilige Schrift. Als u straks gaat sterven, veronderstel dat u dit met bewustzijn zult doen, dan moet u vanbinnen het getuigenis hebben dat het Woord u vrijspreekt, en dat u op dat Woord steunt en rust. Dan heeft u waarlijk een houvast, want het is er dan zo mee gelegen, dat wij het Woord niet vasthouden – hiertoe zijn we wel geroepen, maar nooit heeft iemand het gedaan – maar dat het Woord ons vasthoudt.

Als de Heilige Geest het wil, dan doet Hij het Woord tot ons komen, voor en na, steeds weer; en als dit geschiedt, dan worden we door het Woord aangegrepen. Wanneer we door het Woord aangegrepen zijn, dan zeggen we met de profeet Jeremia: “Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten” (Jer. 15:16), en dan zinkt, voor het eerst of bij vernieuwing, de gehele wereld weg, en, waar we leven in deze tijd, daar zinken alle kerken weg. En wij vernederen ons – wel nooit diep genoeg – maar wij vernederen ons voor de Heere, en we verwonderen ons over God en over Zijn Getuigenis. Dan is men in het huis Gods, zodat men een dak boven zijn hoofd heeft, en rijke beloften ons gelden. “Hoe groot”, zegt de dichter van de 31e Psalm, “is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen” (vs. 20), en de dichter van de 119e Psalm zegt: “Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” (vs. 96). Het wordt altijd maar groter. Als ik nog tien jaar leefde, zou het altijd groter worden. De verwondering, de beschaamdheid, de verlegenheid, altijd groter, naar het woord van de belofte: “Gij zult uitgaan, en toenemen als mestkalveren” (Mal. 4:2).

Ach, sta er toch bij stil, lieve mensen! Kinderen en jonge mensen, luister toch en neem ter harte wat we u mogen zeggen! God is machtig om het u na mijn verscheiden ook nog te laten horen, maar zie toe, want na mijn vertrek zullen wolven komen om u te verwoesten!

Een ongelovige is iemand die niet aanneemt wat hem geschonken is. Wat is hem dan geschonken? God is hem geschonken in Christus Jezus. In Nederland, we zouden wel kunnen zeggen in Europa, is Christus aan iedereen geschonken, maar in vele streken buiten Europa zijn mensen aan wie Christus niet geschonken is. Nu moet u zeggen, als u verstandig handelt: “Dus ook mij is Hij geschonken”. Als nu iemand deze

schenking (“Onze Koning is van Israels God gegeven”, Ps. 89:8 ber.) niet aanvaardt – dat is mogelijk; er kan voor ons iets zijn dat we niet willen hebben – dan bezit hij Christus niet, dan heeft hij geen genade, dan heeft hij schuld, zonde, verdoeming. Hij en al het zijne, het is alles verworpen, tenzij er nog verandering komt. Hoe meer hij in dit leven gehad heeft, des te zwaarder zal zijn oordeel zijn. Als hij het goed gehad heeft, dan zal al wat hem in dit leven geschonken was, getuigenis tegen hem afleggen. En wanneer hij veel vorderingen gemaakt heeft in de godsdienst, dan zal dat nog het ergste voor hem wezen, want dat waren grote bemoeienissen die God met hem maakte. Als nu iemand wat hem geschonken is, dus God in Christus, met alle gaven, met alle zegeningen – en die zijn niet te tellen – niet aanneemt, dan is hij een ongelovige. Hij is niet iemand die voor de helft gelooft of tot op zekere hoogte bekeerd is – hij is een ongelovige.

Gezongen: Psalm 81:1, 2 en 3.

In het Paradijs waren we allen gelovig, maar de duivel kwam. Hij kwam met een vraag, en toen hij zag dat wij aandacht voor hem hadden, kwam hij tot ons met een pertinente ontkenning. Wij geloofden hem en lieten God los. Zo zijn we allen geboren “zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God” – hoort u het: zonder God! – “in de wereld” (Ef. 2:12).

Wij hebben in de grond alles prijsgegeven, want wat u nu bezit buiten God, dat houdt u niet. Voor ons blijven over enkele planken en dan wordt ons lichaam opgegeten door de wormen. Van onze godsdienst blijft niets over als wij God Zelf niet hebben. In dit geval voltrekt zich het geduchte woord van Christus: “Een iegelijk die heeft, zal gegeven worden; maar van dengene die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft” (Luk. 19:26), reeds hier, en in de verdoemenis zal hij het zelf nog vervloeken, gelijk hij daar alles vervloeken zal.

Wij hebben God verlaten, zodat ieder mens met zijn rug naar Hem toe staat. Heeft u dat wel eens gezien? Ieder mens staat met zijn rug naar God. Wie dat ziet, die is behouden, want hij keert zich onmiddellijk tot de Heere. In hetzelfde ogenblik waarin hij ziet dat hij met zijn rug naar de Heere staat, keert hij zich tot de Heere. Een bekend Middelburgs predikant zei wel eens in zijn predikatie: “Zot, keer u tot God!” Het is de zot, niet de wijze – niemand is wijs; men verbeeldt zich wat – die zich bekeert tot God. Al hebben wij God verlaten, Hij heeft ons niet verlaten. Heeft u dat wel eens gemerkt, geloofd? De bruid riep hiervan uit: “Zie Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen” (Hoogl. 2:8). “Hij komt!” Dat is toch iets, dat een drie-enig God komt, of is gekomen tot de mens! Als iemand dat ziet en gelooft, dan komt hij tot God terug. “Wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God!” (Jer. 3:22). “HEERE onze God, andere heren behalve Gij, hebben over ons

geheerst, doch door U alleen gedenken wij Uws Naams” (Jes. 26:13).

Als u begenadigd zijt, dan weet u dit, en als u het niet weet en u wordt vandaag of morgen van de hemel begunstigd, dan zult u het weten, en als u mij mocht ontmoeten, dan zult u zeggen: “Dominee, niet ik; de Heere! Door U, door U alleen!” Dat zal dan uw belijdenis wezen: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (Ps. 89:8 ber.).

De mensheid zal nooit kunnen zeggen dat God haar heeft verlaten. Lees er de gehele brief aan de Romeinen maar op na. God heeft ons niet verlaten. Veronderstel dat Hij ons wel verlaten had, wat dan? Zijt u wel eens voor uw gevoel in de verlatenheid Gods gekomen? Hield dit aan, dan zou u niet lang blijven leven. Of is het anders? Nee, het is niet anders! “Wie God verlaat”, en als gevolg hiervan van God verlaten wordt, vroeger of later, “heeft smart op smart te vrezén” (Ps. 32:5 ber.).

Een mens kan zichzelf niet helpen. Dat had de dichter van de 119e Psalm goed leren kennen, ofschoon niemand het goed genoeg leert kennen, Hij bad volgens de berijming: “Laat mij niet hulp’loos varen” (Ps. 119:5). Bidden jullie dat nu ook eens, grote mensen, kleine kinderen! Ouders, kinderen, bidden jullie dat nu ook eens!

God heeft ons niet verlaten. Hij zegent ons met tijdelijke, stoffelijke en andere zegeningen. En wat is nu onder alle zegeningen de grootste? Nu moet u het antwoord hierop niet geven uit uw kennis van de gereformeerde leer, want er werd aan de kamerling van de koningin Candacé gevraagd: “Verstaat gij ook hetgeen gij leest?” (Hand. 8:30). Het is niet het hoofd en niet het oordeel, maar het is het hart dat werkzaam moet wezen met de Waarheid. Verstaat gij het? Kan uw hart begrijpen, dus aangrijpen wat het is? Geliefden, de grootste gave is Christus. En de dichter van de 73e Psalm sprak, omdat hij dat wist: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” (vs. 25). Er is in de grond voor een begenadigd mens, voor iemand die gelooft, in de hele wereld niets waaraan hij wenst vast te houden buiten Christus, niets! “Jezus is het alleen” – dat zijn toch wel mooie woorden van Groenewegen, nietwaar? – “waar mijn hart trekt heen; naar dien Levensvorst, mijne ziel gedurig dorst” – gedurig: ’s morgens, ’s middags en ’s avonds.

Christus is de Gave Gods – “Indien gij de Gave Gods kendet...” (Joh. 4:10) – Hij is de Gave Gods, en dat is toch zeker wel het bewijs dat God ons niet verlaten heeft. Als een mens dat nu maar zien mocht! Misschien vraagt u: “Ziet hij dat dan niet?” Neen, hij ziet het niet. Moedwillig en vrijwillig sluit hij er de ogen voor. Zie eens wat in het Paradijs geschied is. God naderde tot twee mensen die goed en naar Zijn evenbeeld geschapen waren geweest; en wat doen ze? Ze onttrekken zich. Ze vluchten en trachten zich te verbergen! Onbegonnen arbeid, nietwaar? Dwaas! Wie kan zich voor God verbergen? Dat deden ze, en ieder mens handelt op deze wijze. Hij ziet niet in wat goed voor hem is. Het is als met de kinderen. Gij ouders weet het toch wel? Gij moet gedurig de kinderen wat uit de hand nemen, tot een kind zeggen: “Pas op, kind, het is niet goed voor je!” Zulke kinderen zijn wij. Wij hebben geen geestelijk begrip

van de dingen waarmee we omringd worden, en zo verstaan we ons belang niet. We denken: als we maar gezond mogen wezen, en wat mogen hebben, en wat mogen doen in de wereld, en als we dit en als we dat mogen bezitten, en hiervan en daarvan mogen genieten, enzovoort, dan zal het toch wel gaan? Nee, het zal níét gaan. Het zal alleen gaan als Christus in uw hart is, omdat een mens geen begrip heeft van zijn belangen.

Ach, dat behartigen van eigen belangen, lieve mensen, ik heb er wat van gezien in mijn eigen leven en ik heb er wat van gezien in het leven van de zogenaamde Nederlandse Hervormde Kerk. Wat ik daarvan gezien heb, dat kan ik u niet laten zien, alleen God. Het is alles behartiging van eigen belangen, en dat eindigt in de dood, want het ligt onder het veroordelend vonnis van God. Een mens ziet dat niet, nietwaar, en hij gaat dóór. Als hij begenadigd is en kinderen heeft, had hij er zo graag vrome kinderen van gezien, en dan ook nog wel wat welstand in het leven, in de wereld, nietwaar, maar vóór alle dingen vrome kinderen, gehoorzame, lieve kinderen, waarvan anderen zeggen: “Wat een lieve kinderen zijn dat!” Maar het gaat heel anders, en hier komt de strijd: nu niet te staan aan de zijde van deze kinderen, maar aan de zijde van God, en die kinderen, met al wat we bezitten, overgeven – berusten in het welbehagen Gods.

Toehoorders, Christus is de Gave Gods!

Ik eindig. Ik moge op deze dingen nog terugkomen. Er is wat nodig om deze Gave aan te nemen, en wat is dat? Daar heeft de mens van nature ook al geen begrip van. Weet u wat er nodig is om Christus aan te nemen? Hier zou ik vele zaken kunnen noemen. Ik noem er maar twee.

De eerste is: de omhelzing van zijn zonden in Adam in het Paradijs. Wanneer ik dit in een particulier gesprek wel eens zei, dan kreeg ik ten antwoord: “De mens heeft áls Adam gezondigd”. Ik heb gezegd: “Hij heeft áls Adam gezondigd en hij heeft in Adam gezondigd”. Als hij in Adam niet gezondigd had, dan zou hij ook niet áls Adam gezondigd hebben. Men moet in staat zijn om de schuld van Adam te omhelzen en te beschouwen als onze persoonlijke schuld. De daad van Adam is onze persoonlijke daad niet geweest, maar de schuld van Adam moet beschouwd worden als onze schuld, en deze zaak is nodig om Christus te kunnen aannemen.

De andere zaak is deze: als God een mens begenadigt, dan overtuigt Hij hem ervan dat hij de moordenaar van Christus is. Wanneer iemand ziet en bekent dat hij de moordenaar van Christus is, dus Christus’ bloed vergoten heeft, “het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel” (Hebr. 12:24), dan komt dat bloed en overstroomt hem, reinigt hem. Hij vindt in het bloed als eerste weldaad: vergeving van zonden. Aan deze weldaad zijn alle andere weldaden onlosmakelijk verbonden.

Vraag u af of, toen gij Christus aannaamt (of meende dat gij Christus aannaamt), het deze twee zaken waren waarvan gij door de Heilige Geest overtuigd waart geworden. Is dit het geval, vrees dan niets, want het zou tot oneer van God, de God van alle

genade zijn, indien gij dit deedt. U heeft niets meer te vrezen! Alle dingen werken mede ten goede, en Hij Die u redde, zal u bekwaam maken om geen goede vrienden te worden met de duivel, noch met de zonde, noch met uzelf voor zover gij vlees en bloed zijt. Hij zal u bekwaam en gewillig maken om Hem te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide; Hem te volgen in voorspoed en in tegenspoed; Hem te volgen op een zwaar ziekbed; Hem te volgen op een sterfbed.

Moet u de dingen missen, uw ongeluk is onbeschrijfelijk. Er is geen begenadigde ooit geweest, of hij sprak: “Voor een ganse wereld zou ik niet over hebben hetwelk ik deelachtig ben geworden”. Ezau had van deze wereld een maaltijd. Ik weet niet wat u ervan heeft. In de grond is het ook niet veel meer dan een maaltijd. Ezau gaf er de zaligheid voor. U moet niet menen dat men hier luchthartig over denken kan, maar als u het ervoor houdt dat u genade heeft, dan zult u niet nalaten, of liever gezegd: God zal niet nalaten u te beproeven, en als u dan als goud moogt uitkomen, wat zijt gij dan gelukkig. Gij gaat een goede toekomst tegemoet.

Amen.

Gebed:

Het is immers niet uit te drukken, Heere, de ellende en evenmin de zaligheid. Ach, Heere, laat ons de keus gedaan hebben, want de keus gaat over deze twee zaken: de weg tot de rampzaligheid en de weg tot de hemel.

We hebben hier enige ogenblikken mogen vertoeven; Ge hebt ons dat nog geschonken. Heere, doe ons het op prijs stellen, ofschoon het niet op prijs te stellen is. Geef dat we er ook het rechte profijt van mogen hebben, spreker en hoorders beide.

Leer ons verstaan waarin het profijt bestaat. Geef ons ogen om te zien, oren om te horen, harten om op te merken. Laat ons door Uw genade de dingen onderzoeken en overdenken en ter harte nemen. Laat ons, al verkeren we in de wereld, niet van de wereld zijn. Laat ons niet doen als de wereld, laat ons niet leven in gelijkvormigheid aan de wereld. Laat ons Uw Naam vrezen. Doe ons op Uw belofte vertrouwen. Doe ons U raadplegen, en maak dat we U volgen.

Geleid ons nu op de weg, die vol gevaren is. Doe ons, Heere, komen waar we thuishoren. Een nieuwe week is begonnen. Wij weten niet welke dingen in deze week zullen plaatshebben, en waar we ons zullen bevinden, in huis of op straat of waar ook, maar Gij zijt overal, en Gij hebt in alles een hand. *Gij* regeert en bestuurt de dingen, geen mens, hoe schrander ook, hoe geleerd ook, hoe vals en onbetrouwbaar ook. De duivel regeert de dingen ook niet. Hij is tenslotte met al zijn woelingen maar Uw knecht. Gij leeft en regeert. Eeuwig geprezen zij Uw Naam, Vader, Zoon en Heilige Geest.

Amen.

Gezongen: Psalm 72:2 en 3.

8e Predikatie over Psalm 68:19, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 10 juli 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 103:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; 1 Johannes 1.

Gebed:

We hebben, Heere, al weer niet anders gehoord dan schone, goede en dierbare dingen. Ach, doe ons opmerken, leer ons verstaan, want in wat we gehoord hebben, is het leven, het waarachtige, eeuwige leven, een leven dat hier aanvangt en dat nimmer op zal houden. “Het zal in u worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven”. De tijd is niet te lang en veel minder de eeuwigheid. Het is een eeuwig leven.

We zijn door Uw goede voorzienigheid aan deze plaats vergaderd. Doe ons het voorrecht hiervan kennen en waarden. Van onszelf hebben we geen waardering, geen dankbaarheid noch liefde. Wat zijn we van onszelf? We zijn van onszelf verworden schepselen, zonder enige waarde. En zoals het met onszelf is, zo is het ook met het onze; ook dat is zonder enige waarde. Gij, Gij zijt het. Gij zijt het alleen, Gij drie-enig God, Vader in Christus, Heilige Geest, werkende hetgeen Godverheerlijkend en zielzaligend is. Laat ons verstaan dat U eens sprak: “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen, waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt”.

We zijn geroepen tot heilige dingen, tot grote dingen, maar we zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Als we er ons toe zetten om te doen waartoe wij menen geroepen te zijn, dan zondigen we ook nog. De gebruikmaking van U, dat is het, en dit blijft het ook.

Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons het onze en vernieuw ons naar Uw beeld. Maak ons zuiver van geest, en laat het Licht dat Gij zijt, in ons wezen en door ons heen gaan en vallen op het ons omringende, op degenen die ons omringen, op de wereld.

Geef ons wat we behoeven om in deze ogenblikken te spreken woorden van waarheid en van gezond verstand. Laat ons niet toe te menen dat wij zelf iets zouden moeten doen, want wij kunnen niets doen. En het te willen is verkeerdheid. Gij doet iets, en wanneer Gij iets doet, dan doet U het op Uw wijze (niet volgens onze inzichten), Goddelijk, wonderbaar. Laat ons dan alle dingen in Uw hand laten en berusten in Uw welbehagen. Het is goed zoals het is en dit zal voor ieder mens ook eenmaal openbaar zijn – geen kritiek dan op onszelf vanwege onze val en vanwege de daaruit voort-spruitende dingen.

Gedenk onze zieken. Er is er één onder die onze voorbede vroeg. Gedenk haar en doe haar geloven dat er bij U is herstel, voor het lichaam en voor de geest beide. En

dan is er nog een ander, die ook placht hier te komen. Schenk ook haar de genade om van zichzelf af te zien en haar hoop te bouwen op Uw gerechtigheid.

Wil Uw Gemeente sterken in het allerheiligst geloof, haar uitbreiden. Is en blijft ze klein, dat komt er niet op aan. Zij is toch het zout der aarde, het licht op de kandelaar, hoe vervallen ook. En het is om haar dat alles gaat zoals het gaat. Anders zou er een eeuwige verwoesting wezen. Laat het koninklijke huis dit inzien, en geef dat degenen die zulke zware lasten te dragen hebben, dit ook mogen inzien. Want zij betekenen toch niets, hoe betekenisvol ze ook mogen schijnen. Gij betekent wat. Gij betekent alles. Gij zegt: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen".

Amen.

Als we dan niets betekenen, wij, grote mensen, knappe mensen, geleerde mensen, kleine mensen, eenvoudige mensen, als dan niemand iets betekent, wat moeten we dan doen? Als een mens gelooft dat hij niets betekent, voor God niets betekent, voor zichzelf niets betekent, voor zijn naaste niets betekent, en hij bekent dat, en hij is eerlijk in dit bekennen, dan moet hij op Jezus zien, en dat doet hij dan ook. Er staat: "En zij zagen niemand dan Jezus alleen" (Matth. 17:8). En zo is het met allen die geloven, met alle begenadigden: zij zien niemand, niemand dan Jezus alleen. Alleen Jezus komt in aanmerking. Wij niet, ik niet, u niet, niemand; wij zijn minder dan een druppel van de emmer, dan een stofje van de weegschaal (Jes. 40:15). Niemand, niets, Jezus alleen. "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb" (Matth. 17:5).

Gezongen: Psalm 31:15, 16 en 17.

We hebben u verscheidene malen iets gezegd over het 19e vers van de 68e Psalm: "Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God". Over de laatste woorden hebben we nog niets gezegd. Hierbij zoeken we dan in deze ogenblikken stil te staan:

"O HEERE God".

Ge weet dat in het woord waarover we laatstleden woensdag in de Franse kerk gesproken hebben,* ook het woord HEERE voorkomt: "Tot U, o HEERE, hef ik mijn ziel op". Gij moet het mij dus toestaan in sommige zaken in herhaling te vallen. Het zal mij en u niet hinderen, want van het geringste woord geldt de uitspraak van de

* Predikatie van 6 juli 1955 over Psalm 25:1, bundel 1982-'84, blz. 217 e.v.

dichter van de 119e Psalm: “Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” – wijd, zeer wijd” (vs. 96). Ieder woord uit de Schrift is een fontein.

“O HEERE God”. De Naam HEERE is Gods meest bijzondere naam. Er staat: “HEERE is Zijn gedenknaam” (Hos. 12:6). En op een andere plaats: “Ik ben de HEE-RE, dat is Mijn Naam; en Mijn eer zal Ik aan geen ander geven, noch Mijn lof den gesneden beelden” (Jes. 42:8). Daar hebt u het al. Het zou niet eens nodig zijn dat we verder gingen, en overgingen op iets anders.

“Ik ben de HEERE”. En wat is de HEERE? Wat zou u in antwoord op deze vraag wel kunnen zeggen? Als u het wenst te zeggen, doe het dan uit uw hart, niet met uw oordeel, niet met uw verstand, want dat gaat onder, dat blijft niet, daar hebt u tenslotte niets aan. “ ’t Verstand”, zo zingen wij, nietwaar, “ ’t verstand laat na den waren grond van ’t weldoen op te merken” (Ps. 36:1 ber.). De apostel Paulus houdt het ons dan ook duidelijk en krachtig voor: “Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid” (Rom. 10:10). Vindt u ook niet dat in de Heilige Schrift elk woord van een oneindig gewicht is? Daar komt men niet over uitgestudeerd. Ik zeg uitgestudeerd. We moeten eigenlijk in het geheel niet trachten door studie de Waarheid te leren verstaan. De Waarheid is geen voorwerp van studie; ze wordt ons geopenbaard met, in en door de Heere. En al wat een mens weet zonder deze openbaring, een openbaring in, met, en door de Heere, is winderige wetenschap, ijdelheid.

Wat is de HEERE? Laat ons beginnen met te zeggen dát Hij is. Als een mens dat gelooft, als een mens waarlijk gelooft: “Er is een God en ik ben Zijn schepsel”, dan kan hij niet verder meer, dan is hij vastgelopen, en dan moet hij God hebben. Dan moet hij Hem bezitten, hij moet Hem kennen, hij moet Hem genieten. Wanneer dus een mens zegt dat hij gelooft dat God is, en Hem niet nodig heeft, u voelt wel dat hij dan een grote zonde begaat. Want zijn belijdenis dat God is, houdt tenslotte in dat hij God verwerpt en niet zoekt, niet naar Hem vraagt, en dat hij liever een arm dan een rijk leven heeft, want een arm leven is een leven zonder God. Als u deze waarheid verstaat, dan zou u voor de hele wereld niet willen missen wat u bezit. Een rijk leven is uitgedrukt in deze woorden: “Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel” (Ps. 26:8 ber.). Laag op deze voetbank van Gods voeten te zijn, dat is het. “Op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2).

God is. Hij bestaat. En als er mensen zijn die dit ontkennen, dan loopt u maar door, want deze mensen kennen zichzelf niet, en al wat ze zeggen is onzin, oppervlakkigheid, verschrikkelijke oppervlakkigheid. Iedere atheïst is een oppervlakkig mens, schandelijk oppervlakkig.

God is. Maar hoe is Hij en wat is Hij? Ook deze vraag is van belang. Ik zeg niet van nog groter belang, want het ene hangt aan het andere. Als iemand gelooft en zegt

te geloven dat God is, dan ligt het immers voor de hand dat hij vraagt: “En wat is Hij?” Want nu moeten er allerlei vragen komen. De eerste vraag heb ik u genoemd: wat is Hij, Wie is Hij? En dan: wat is Hij voor mij? Wat betekent Hij voor mij? Wat is Zijn betekenis voor mij in mijn leven? Als Hij er niet was, zou mijn leven dan anders zijn dan het nu is? En wat heeft Hij in mijn leven teweeggebracht? U voelt wel, u hoeft geen gebrek te hebben aan overdenking vandaag. Er is genoeg waarmee u zich zult kunnen bezighouden.

En nu nog weer een andere vraag: wat ben ik voor Hem? Wat betekenen ik voor Hem? Wat doe ik voor Hem? Leef ik voor Hem of voor iets anders? En als ik voor iets anders leef, waarvoor leef ik dan? En als het moet, kan ik dan voor Hem lijden? En heb ik al voor Hem geleden? Want het ene hoort bij het andere. “U is uit genade gegeven”, zegt de apostel aan het eind van Filippenzen 1, “u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden” (vs. 29). De Heere zeide tot Ananias ten opzichte van Paulus: “Ik zal hem tonen dat hij veel lijden moet, want ik heb hem uitverkoren” (Hand 9:15-16).

Als iemand uitverkoren is, dan is hij bestemd om veel te lijden, om aan alle kanten uitgeworpen te worden, belasterd te worden, tegengesproken te worden, en somtijds ook vervolgd te worden. Ik zeg: als iemand uitverkoren is, want bij de verkiezing horen deze dingen. Als u deze dingen niet ontmoet, dan moet u zich eens afvragen of u wel werkelijk uitverkoren zijt, gelooft, geroepen zijt, enzovoort. Het hoort erbij.

Men behoeft slechts te gaan spreken over wat het is, waar het op aankomt, en dan merkt men dat wij de hele wereld tegen hebben. We meenden dat de mensen het zo goed zouden vinden. En we zeiden al deze dingen, de dingen die ons God deed ondervinden, we zeiden al deze dingen, ten eerste, ja, omdat we er niet geheel en al van konden zwijgen, en ook omdat ze strekken tot Gods eer, maar evenzeer om onze naasten te helpen. Men ziet het al aan de gezichten: tegenstand, verwerping. De dichter zegt in de 31e Psalm: “Ik hoorde de naspraak van velen; magôr-missabib, schrik van rondom” (vs. 14). Dat is het lot van een begenadigd mens. Moeilijkheden ontstaan in zijn gezin, als hij dat heeft, in zijn familiekring, onder zijn kennissen. Hij staat spoedig alleen, en dat is het nu juist wat het wezen moet. Dat is het, want als een mens werkelijk alleen is, dan is God met hem, God, Die psalmen geeft in de nacht (Job 35:10).

Is het zo? Is het waar wat ik u zeg? Verheug u dan dat u het horen moogt. En als u geen antwoord kunt geven op de vraag “is het waar wat ik u zeg”, zie dan dat u het antwoord krijgt, want het zijn levensvragen.

Ge moet niet ergens blijven hangen. Ge moet weten wat God is. En als u te weten gekomen zijt wat God is, dan verstaat u ook wat uzelf zijt. En uit deze twee zaken, Godskennis en kennis van het eigen, bestaat zo nagenoeg de hele godsdienst, de hele christelijke godsdienst. Ge moet niet vragen of wat ge hebt ondervonden uit God is, neen, dat moet u niet vragen. Ten eerste krijgt u nooit antwoord. En als u antwoord meent ontvangen te hebben, dan hebt u zich bedrogen. Daar geeft God geen antwoord

op. En wat zou u ermee doen? Als u nu eens wat ondervindingen had, en het werd u bekendgemaakt dat deze ondervindingen van betekenis waren in betrekking tot uw behoudenis, o, dan zou u zo'n vijand worden, en zo'n hoogmoedig en verwerpelijke schepsel. Dan zou ieder voor u opzij moeten gaan, want gij zoudt een van God geleerde wezen. Nee, u moet alles wegstoten; alles, alles moet u wegstoten, maar uw hart openen voor Christus, en zeggen met de man wiens woord ik al meer aangehaald heb*:

Jezus is 't alleen
Daar mijn hart trekt heen.
Naar die Levensvorst
Mijne ziel gedurig dorst

– gedurig, nacht en dag, gedurig dorst. Want nacht en dag hebt u Hem nodig, als Profeet, als Priester, als Koning, Zijn gerechtigheid, Zijn Geest, Zijn Waarheid, de beloften. Nacht en dag hebt u Hem nodig.

Wat is de HEERE? Niet wat wij van Hem maken. De mensheid is de eeuwen door werkzaam geweest om zich God te kunnen voorstellen. En onder de invloed daarvan zijn er hele systemen opgebouwd. Nee, dat is de weg niet, want God is “een God Die Zich verborgen houdt” (Jes. 45:15). Hij heeft Zich nooit geopenbaard aan dezulken; Hij is een God Die Zich verborgen houdt. Maar nu weet u wel – deze woorden zijn waarschijnlijk u ook bekend – dat volgt: “De God Israëls, de Heiland”. En als Zich nu God openbaart, dan openbaart Hij Zich als de Heiland, als de Zaligmaker, als de Heiland van het ware Israël, van het Israël naar de geest. En dan vraagt een mens niet meer: “Wat is God?” Hij tracht geen stelsel op te bouwen. Wat doet hij dan? Wel, hij ligt in het stof, en hij doet niets, hij vernedert zich, hij schaamt zich, hij verwondert zich, hij aanbidt, en hij roept uit die woorden: “*O HEERE God*”.

Gezongen: Psalm 22:12.

God is zoals Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft. Schoon is dit gezegd door de schrijver van de brief aan de Hebreeën. Gij kent dat woord, Hebreeën 11, vers 6: “Die tot God komt”, dat is, die Hem dient, vreest, in Hem gelooft, Hem aanhangt, Hem volgt, enzovoort, “Die tot God komt, moet geloven dat Hij is”, dat wil zeggen, *zoals* Hij is. En dan laat de schrijver volgen: “en een Beloner is dergenen die Hem zoeken”. Zodat u in het Woord moet wezen. Door het Woord moet het alles gewerkt worden. En als het door het Woord gewerkt is, dan ziet men dat wat gewerkt is in het hart, overeenkomstig het Woord is. Ik zeg, door het Woord moet het gewerkt worden. Wat betekent dit voor mij en voor u? Als wij geloven of als wij menen dat we gelo-

* Jacob Groenewegen

ven, zeggen dat we geloven, dan moeten we ons afvragen of ons geloof door het Woord geteeld, voortgebracht is.

Men ontmoet rare dingen. Zo ontmoette ik iemand die zei dat ze gezien had een man aan het kruis, enzovoort. Kijk, een mens is nu eenmaal in het paradijs het bedrog toegevallen; hij heeft zich door satan laten bedriegen. En nu staat hij open voor bedrog – ik en u – hij staat open voor bedrog. En nu kunnen er zo gezichten wezen, nietwaar, en als de mens dan niet daarin verhinderd wordt, dan spreekt hij van God te zien, van Christus te aanschouwen, enzovoort. Maar dat zijn drogbeelden. Met deze dingen heeft het Woord niets te maken. Het geloof moet geteeld zijn door het Woord. En als dat gebeurt, dan is het alles eenvoudig, en dat stelt dan een mens in staat om uit zijn hart te spreken, eenvoudig en oprecht.

Als het geloof door het Woord, als de genade dus door het Woord geteeld is, dan vindt men wat men ontvangen heeft in de Bijbel. En dan zegt men met grote verwondering: “ ’t Is Gods getuigenis dat eeuwig zeker is, en slechten wijsheid leert” – slechten betekent hier eenvoudigen – “slechten wijsheid leert” (Ps. 19:4 ber.). En wat een gemak geeft dat, nietwaar, wat een gemak!

Mag ik u hiervan iets zeggen? Nu heeft de begunadigde er niets meer mee te maken; het is in het Woord te vinden. Het is een aardigheidje, maar toch wel waard om verhaald te worden. Iemand werd eens gevraagd of hij niet van plan was om zijn bekering uit te geven. “O”, zegt de aangesprokene, “die is al uitgegeven”. “Zo? Dat wist ik niet. Hoe kan ik daaraan komen?” En het antwoord was: “Psalm 36, in Psalm 36”. Lees hem thuis maar eens. Dan zult u zien dat er waarlijk de bekering in staat, Psalm 36.

Ach, de werken Gods zijn zo eenvoudig, maar ze zijn krachtig, onwederstandelijk, dringen tot alles door, overwinnend zijn ze, inwinnend zijn ze. Geen misschien, geen twijfel, geen ja en neen, zoals Paulus zegt (1 Kor. 1:17), maar waarachtig, overwinnend, inwinnend, scheppend. Zodat er gezegd kan, mag en moet worden: “Ik weet in Wien ik geloof” (2 Tim. 1:12).

God is zoals Hij Zich in de Heilige Schrift heeft geopenbaard. En dan moet u ook hier niet buiten gaan. Als u daar nu op gesteld zijt, dat u uw staat, uw genadestaat, hebt in overeenstemming met het Woord, dan hoeft u zoveel drukte niet te maken om uw bekering te verdedigen of om wat ook te verdedigen. Want in het diepst van uw ziel zijt ge onuitsprekelijk rustig daarmee; ik zeg, in het diepst van uw ziel. Goed geluisterd: *in het diepst van uw ziel*. En deze gewaarwording heeft de dichter van de 62e Psalm doen zeggen: “Ik zal geen grote wank’ling vrezén” (vs. 1 ber.). Wankelingen genoeg, maar geen grote wankeling. Dat is de werking van het anker. Een begunadigd mens heeft het anker uitgeworpen “in het binnenste des voorhangsels” (Hebr. 6:19). En nu weet u allen toch wel wat de betekenis van een anker is? Het hangt ervan af of het geworpen is in een ankergrond, maar een ankergrond is de gerechtigheid en het bloed van Christus wel. En als het anker daar nu uitgeworpen is in het binnenste

van het voorhangsel, waar de Heere Jezus is, gezeten aan 's Vaders rechterhand, dan ligt het vast. En dat is de vastheid, de gewaarwording die een mens in zichzelf gewaarwordt. Maar overigens wankelingen genoeg.

“Gij staat”, zegt de apostel Paulus, “Gij staat door het geloof” (Rom. 11:20). Maar waar komen nu de wankelingen vandaan, want die zijn er. Ja, die komen ten eerste van onze afwijkingen. Maar onze afwijkingen hebben geen kracht om het anker in beweging te brengen. Dat weer niet. Ten tweede, we letten op onszelf. Als we genade deelachtig zijn geworden, dan is dat puur genade. Het licht en de kracht, de gerechtigheid, de heiligheid en al wat het woord “genade” behelst, dat is niet uit ons, maar het is uit God. Maar nu zoeken wij er met onszelf bij te komen, met ons verstand, met onze gerechtigheid, met onze heiligheid, enzovoort, en dat veroorzaakt wankeling. In de derde plaats, een mens staat wel hoogmoedig tegenover zijn naaste, en zegt menigmaal: “Ik heb niets met hem te maken”, maar dat is maar schijn. Hij luistert gemakkelijk en hij luistert graag naar zijn naaste, en vraagt wat die zegt. En zo komt de wankeling. En dan? Ja, we zijn nu begenadigd, en zo en zo is het gegaan. En nu horen we mensen die ook begenadigd zijn, en nu zoeken wij onze genade, onze bekering te toetsen aan die van een ander. Zo komt de wankeling.

Genade moet u in staat stellen en stelt u in staat om alleen te staan. Maar wie alleen staat, die is niet alleen, die is met God. Zijn naam schiet me niet te binnen, maar iemand heeft eens gezegd: “Ik ben nooit minder alleen, dan wanneer ik alleen ben”. Daarom houden kinderen Gods van de eenzaamheid. Er is geen begenadigd mens of hij houdt van de eenzaamheid. Hij houdt ervan om zijn werk maar te doen, het werk dat hem op de handen gelegd is, en niet te veel mensen te ontmoeten, vooral niet te veel te praten; hij houdt ervan alleen te zijn. Wijkt hij af, dan schaamt hij zich, en belijdt zijn afwijking, en vraagt om herstel, en leiding, leiding door het Woord en de Geest. Toehoorders, de dingen die ik u even tevoren genoemd heb, moeten vermeden worden.

Gods verborgen omgang vinden
Zielen waar Zijn vrees in woont;
't Heilgeheim wordt aan Zijn vrinden,
Naar Zijn Vreêverbond, getoond. (Ps. 25:7)

Als het komt, dan komt het, en als het het Opperwezen niet behaagt het te geven, dan komt het niet. U zult misschien vragen: “Werkt dat geen fatalisme, geen werkeloosheid?” Ja, wat zou de Waarheid nu anders uitwerken dan wat verkeerd is! Maar bij degenen die de Waarheid moeten kennen, werkt het dat niet uit. Die worden des te ijveriger. En omdat het nu op velen, de meeste mensen, of bijna alle mensen, een schadelijke uitwerking heeft, moet daarom de Waarheid verzwegen worden?

Ja, ik ben alweer aan het eind van de tijd die ik met het oog op mijn krachten gebruiken mag. U merkt wel dat, al hebben we over dezelfde woorden gesproken als waarover we het woensdag gehad hebben, dat we nagenoeg geen woord gezegd hebben van hetgeen we woensdag hebben uitgesproken. Ik las gisteren bij iemand die

ook in zijn leven gepredikt had: “Als ik zo oud werd als Methusalem” – en u weet, Methusalem is niet jong gestorven – “dan zou ik altijd genoeg hebben om te prediken, *als ik Jezus maar had*”. Nu, dat heeft Jezus Zelf gezegd, nietwaar? Ik heb het in het begin van mijn overdenking al aangehaald: “Wie van dit water zal gedronken hebben, het zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven, en hij zal nimmermeer dorsten” (Joh. 4:14). Dat verklaar ik zo: nimmermeer dorsten naar iets anders, zoals de apostel Paulus dit in deze woorden heeft uitgedrukt: “Maar ik jaag ernaar, of ik het ook grijpen mocht” (Filipp. 3:12).

Ik ging graag verder, maar het hoeft niet – meestal is het voor God de dag der kleine dingen – het hoeft niet, als een mens maar geraakt mag worden, en als het Woord maar in de hand des Heiligen Geestes is. Het is als met de schepping. In den beginne schiep God hemel en aarde, en duisternis was op de afgrond, en God sprak: “Er zij licht”, en er was licht (Gen. 1:1-3). Zo is de bekering, in een ogenblik, en dan roept God “de dingen die niet zijn, alsof zij waren”. En als dat dan gebeurt, wat is dan de ondervinding van de geroepene? “Die de doden levend maakt” (Rom. 4:17).

Amen.

Gebed:

En als het nu nodig is, Heere, dan zijt U wel in staat om aan te vullen. Vergeef het zondige dat er in ons spreken was, en wil het gebruiken voor ons allen. Er is niemand die boven Uw Woord staat. En die in Uw Woord verklaard ligt, die is gelukkig. En die er anders over denkt, en zo in tegenspraak is gekomen met Uw Woord, die vergist zich en komt bedrogen uit. De dichter heeft gebeden: “Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest! Mocht Die mij op mijn paân ten Leidsman strekken! 'k Hield dan Uw Wet, Uw Woord.” Laat het ook ons gebed zijn, Heere, zijn en blijven, nacht en dag, tot het laatste ogenblik van ons leven. Komt het uit het hart voort, dan blijft het niet onbeantwoord, want Gij hoort het gebed. En omdat Gij het gebed hoort, zal alle vlees tot U komen. Laat er ons gebruik van maken. Doe ons geloven dat Gij het gebed hoort, en dat Gij gewilliger zijt om ons te helpen, dan wij om van U ons te laten helpen, en dat alles voorhanden is, te beginnen met het bruiloftskleed, en dat men met dit bruiloftskleed komt in een goed verlichte zaal, waar rijk voorziene tafels zijn, blijdschap en vrolijkheid.

Heere, geleid ons op de weg. Wil ons beschermen tegen wat op de weg gevonden wordt, en breng ons waar we ons verblijf hebben. En doe ons, wanneer wij daar binnentreden, maar bedenken dat we het ook weer zullen moeten verlaten, en somtijds moet een mens dat ongedacht en onverwacht. Ach, doe ons waken en bidden, opdat deze ure ons niet overvalle.

Amen.

Gezongen: Psalm 143:10 en 11.

9e Predikatie over Psalm 68:19, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 17 juli 1955 te Den Haag

Gezongen: Ps. 20:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Exodus 3:1:16.

Gebed:

Heere, wij hebben aan alles gebrek, ofschoon we, althans somtijds, menen dat we er zo goed voor staan, dat we vroom en rechtvaardig zijn, dat het ons om U te doen is en dat we alleen in U ons heil zoeken. Wil ons ontdekken, opdat we in staat mogen zijn om U te verheerlijken en onszelf steeds dieper te vernederen. Het ene komt U toe en het andere betaamt ons.

Gij hebt ons welgedaan. Gij hebt ons gedragen, en het is door Uw lankmoedigheid, goedheid en barmhartigheid dat we zijn aan deze plaats. Geef ons achteraf eens te zeggen: “De Heere was aan deze plaats en ik heb het niet geweten”, want van achteren worden de dingen toch het best gekend, en daarom heeft U eens gezegd in de dagen van Uw omwandeling op aarde: “Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan”. Laat ons dan, zowel in het horen als in het spreken, het van U verwachten. Doe ons op U hopen. Doe ons geloven dat Gij het goede met ons voor hebt. Doe ons dat voor waar houden, opdat we onszelf mogen verloochenen in onze verschrikkelijke, zondige en schuldige waanwijsheid, waar we telkens weer naartoe gaan om onszelf te helpen en om ons staande te houden. Maar wij staan van nature niet. We staan door het geloof. Naar onze natuur behoren we in het stof te liggen.

Treed in het gericht met ons niet, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.

Gedenk onze zieken, rouwdragenden en verpleegden. Leer nog menigeen last en leven te wentelen op U.

Wil Uw Kerk onderhouden, troosten, leren, leiden, en bevestigen in het allerheiligst geloof. Voeg nog toe aan Uw Gemeente die zalig worden.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie, en allen op wier schouders een zware last drukt. Erbarm U over ons en over het mensdom in het algemeen.

Amen.

Gezongen: Psalm 63:1 en 2.

We staan nog stil bij Psalm 68, het negentiende vers:

*“Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevanke-
lijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de men-
sen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!”*

We hebben dit vers bijna in zijn geheel besproken, maar over de laatste woorden, “O HEERE God”, willen we toch nog met elkander nadenken.

Het woord “HEERE” is de vertaling van het woord “Jehova”. We vinden dit woord onder andere in het hoofdstuk waarvan ik u een gedeelte voorgelezen heb. Gij kent de inhoud daarvan. Mozes wordt geroepen om naar Egypte te gaan en het volk van Abraham, Izaäk en Jakob te verlossen. Mozes vraagt: “Zie, wanneer ik tot de kinderen Israëls kom, en zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft mij tot ulieden gezonden, en zij mij zeggen: Hoe is Zijn Naam? wat zal ik tot hen zeggen?” Het antwoord is: “IK ZAL ZIJN” of: “IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL”. We zijn geneigd te denken dat Mozes van dit antwoord niet veel wijzer heeft kunnen worden. Móést Mozes wijzer worden? Hij was al wijs genoeg, want hij gaf voor dat hij het beter wist dan de Heere, dat er allerlei dingen waren waar de Heere, naar het hem toescheen, niet op lette. Mozes moest niet wijzer worden. Hij moest zwak worden, en hij moest er zich in verheugen dat God het wist en niet hij. Het moest hem tot blijdschap zijn dat hij een dwaas was, en God de Alwijze. Of is dit niet zo? Nooit zal een mens waarlijk sterk, gelukkig en verheugd zijn, tenzij hij kan zeggen: “O, Heere, ik ben blij dat U het weet. Nu behoef ik het niet te weten. Ik mag het niet weten en ik kan het niet weten, want ik ben een dwaas.” In het boek Samuël staat: “Gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen” (1 Sam. 15:22). Een mens wil wat weten, maar hij moet gehoorzamen. Onze vaderen plachten te zeggen: “Blind voor de uitkomst; ziende het gebod”. Dat is de weg, en nooit bewandelde iemand deze weg, of hij kwam erachter, dat dit waarlijk de weg was, de weg Gods, de weg van blijdschap en sterkte. Het is immers door niemand te beschrijven hoe dwaas een mens is!

Dit woord “HEERE” betekent dat God is zoals Hij is, of zoals Hij Zich in Zijn Woord heeft geopenbaard, de Schepper van hemel en aarde, de Herschepper van Zijn Gemeente, de Rechtvaardige, Heilige, Goedertierene, de Alomtegenwoordige, de Alwetende, de Onveranderlijke, de Getrouwe, de God op Wie men aan kan.

God was de God van Israël geworden. Hij had Zich Israël tot een volk gemaakt. Wanneer nu de dichter van de 68e Psalm het negentiende vers eindigt met de woorden: “O, HEERE God”, dan is hij zich ervan bewust dat hij daar spreekt tot de God des Verbonds. Hij was niet alleen een Israëliet naar het vlees; hij was het ook naar de geest. Hij Die Zich noemde: “HEERE”, was zijn God en hij was Zijn knecht. Nu staat er niet alleen: “HEERE”, of: “o HEERE”, maar ook: “God”. In het Hebreeuws vinden we het woord “Elohim”. Meestal komt het in de Schrift zo voor: “HEERE God”. “Elohim” is een meervoudsvorm. De uitgang “im” geeft een meervoud te kennen. Nu is er één God, maar in dat ene Goddelijke Wezen zijn drie Personen: de Vader, het Woord en de Heilige Geest. Dit vindt u in de Schrift, zodat er over deze waarheid nooit getwist mag worden. Wie hierin ongelovig is, staat buiten het christendom. Bij hem regeert het verstand, de rede, het oordeel, maar niet de genade; hij is niet onder de genade. Dat God drie-enig is, vinden we op vele plaatsen in de Schrift. 1 Johannes

5, vers 7: “Want Drie zijn er Die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest”. Johannes 14, vers 16: “En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid” – de Bidder, de Zoon; de Vader, tot Wie gebeden wordt; de Trooster, de Heilige Geest. Aan de Jordaan wordt de Heere Jezus gedoopt. De Vader spreekt: “Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb” (Matth. 3:17), en de Heilige Geest daalt in de gedaante van een duif neder (vs. 16).

Als Zich God openbaart in het hart van de mens, dan openbaart Hij Zich zoals Hij is: “Vader, Zoon en Heilige Geest”. Er is in de gehele wereld geen kind van God, of hij kent God als een drie-enige God. De Heilige Geest openbaart Jezus, en dan wordt in Jezus God aanschouwd. Wanneer deze openbaring plaatsheeft, dan zegt degene in wie zij plaatsheeft: “Mij is de Heilige Geest gegeven”. Kent gij dat? Dit is de zaligmakende kennis, en niemand moet zichzelf rust gunnen voordat hij deze kennis bezit. En ook moet niemand denken dat hem de zaligheid te wachten staat, als hij deze kennis niet heeft. “En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt” (Joh. 17:3).

De Vader is van Zichzelf en in Christus. Hij wordt in Christus gekend. In Christus ziet men alle deugden Gods. Dus als men de Heere Jezus kent, dan kent men ook de Vader.

De Zoon is in de Vader en van de Vader, zodat deze twee nooit te scheiden zijn. Sommige mensen menen dat ze toegang hebben tot Jezus, maar niet tot de Vader. Ze wagen het wel om de naam “Jezus” op de lippen te nemen, maar niet de naam “Vader”.

De Vader wordt gekend in de Zoon, en de Zoon verklaart de Vader, en nog eens, wanneer men nu deze zaken kent, dan verstaat men ook wat de Heilige Geest is. Hij gaat uit van de Vader en van de Zoon, als een Geest der genade en der gebeden. Als een zaligmakende Geest is Hij door de Heere Jezus Christus verworven, door Zijn lijden en sterven.

Dit is de kennis van God zoals deze geschonken wordt bij de eerste openbaring van God.

Denk over deze dingen na, want uw hart bedriegt u! Ge wilt uw godgeleerdheid uit uzelf hebben, en ge ziet naar wat onder de mensen zoal gezegd en gepredikt wordt, maar straks gaat ge het leven verlaten en ge zijt alleen. Ge behoeft het leven daarvoor niet eens te verlaten. In het leven staat ge alleen, tenzij de drie-enige God met u is. Is dit laatste het geval, dan zult u niet alleen door alles heen komen, maar u zult u ook verwonderen over God en over Zijn wegen, en ge zult van harte kunnen instemmen: “Heilig zijn, o, God, Uw wegen; niemand spreek’ Uw hoogheid tegen; Wie, wie is een God als Gij, groot van macht en heerschappij?” (Ps. 77:8 ber.).

Ach, laat mij het u zeggen: gij moet iets hebben waarover gij u verwonderen kunt, niet alleen voor een ogenblik, maar voor eeuwig. Dat is alleen God en Zijn leiding.

Nu nog het woordje “o”. “O, HEERE God!” De dichter is in diepe verwondering. Hij kan niet zeggen hoe groot de dingen zijn – neen, dat kán een mens ook niet; dat zal men nooit kunnen. Als u het voorrecht hebt van dit “o” een weinig te verstaan, dan zult u ook wel de uitdrukking begrepen hebben die we onder Gods volk wel eens vinden: “Een eeuwigheid zal niet te lang zijn om uit te drukken wat God is”. Want met ons verstand moeten we de dingen niet kennen, en met ons oordeel ze niet overnemen. We moeten ze verstaan, en het verstaan komt altijd door de werking van de Heilige Geest. Ik bedoel hier niet mee dat we met ons gevoel moeten werken. We moeten werken met onze gehele persoon, maar alleen wanneer we bearbeid worden door de Heilige Geest, verstaan we de dingen – diep verwonderd! Hij ziet Jezus – “Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods” (Hebr. 2:9) – en in Jezus ziet hij God, de deugden Gods. Hij werpt een blik in de Schrift en hij verstaat haar. Hij werpt een blik in zichzelf en hij staat verbaasd over de gruwelen die hij daar vindt, verbaasd over zijn goddeloosheid. Hij begrijpt de leer van de Verbonden, en hij ziet het onderscheid tussen vlees en geest, tussen Wet en Evangelie, tussen wat zaligmakend en wat niet-zaligmakend is. Hij heeft er een hartelijk leedwezen over dat hij tegen God gezondigd heeft. Hij is beschaamd en schaamrood om zijn aangezicht op te heffen tot God (Ezra 9:6), en toch is hij zo verblijd. Hij is een onwaardige, en toch is hij een waardige, maar dit niet in zichzelf. In Jezus Christus is hij een waardige, en hij wenst niets anders dan zich “nog geringer te houden dan alzo” (2 Sam. 6:22).

Gezongen: Psalm 116:9, 10 en 11.

Toehoorders, wordt dit “o” van verwondering, beschaamdheid, droefheid ook in uw leven gevonden? Wanneer is het uit uw hart en over uw lippen gekomen: “O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen” (Ps. 31:20)? Het zal toch moeten geschieden voordat wij heengaan, want het leven in de hemel is niet anders dan de voortzetting van het nieuwe leven dat sommige mensen op aarde hebben. Het nieuwe leven hier, dat “o” van verwondering, diepe beschaamdheid en innige droefheid, is hetzelfde als het gelukzalige leven in de hemel. Het zal alleen in de hemel in sterkere mate gevonden worden.

Wat dunkt u? Laat mij eens op een gemoedelijke wijze tot u mogen komen. Nu moet u alle loomheid die de warmte veroorzaakt, zoeken te overwinnen. U moet hier fris van geest zitten. Wat dunkt u, kent gij God? Het spreekt vanzelf dat ik niet weet wat u op deze vraag antwoordt. Is het een weifelend of zelfs een ontkennend antwoord, bedenk dan dat uw toestand hoogst gevaarlijk is. Wordt nu uw levensdraad afgesneden, dan is u verloren, want nog eens: “Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt”. Het gaat hier niet om de vraag of een mens godsdienstig is en een liefhebber van de Waar-

heid, gaarne ontdekkende en overtuigende predikaties hoort. Waar het om gaat, heb ik u gezegd. Het gaat erom dat een mens zichzelf kwijt geraakt is in God, zodat hij geleerd heeft te zeggen: “Ik ben ik niet meer”, of, zoals het uitgedrukt is in Galaten 2, vers 20: “Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft”.

Hebt ge uzelf leren kennen? Wat hebt gij in uzelf gezien? Ik kan u zeggen wat er in u gevonden wordt: gruwel, bedrog, huichelarij, geveinsdheid, gemeenheid. Dat wordt in mij en in u gevonden, niets anders. Hebt ge u nu zo leren kennen, dan hebt ge zelfkennis. Wanneer u meent dat er ook nog maar iets goeds in u wordt gevonden, bijvoorbeeld een betrekking op God en op Zijn volk, dan heeft u uzelf nog niet leren kennen. Wanneer een mens in zichzelf afdaalt – u weet het, van de verloren zoon wordt gezegd dat hij in zichzelf inkeerde – dan vindt hij vijandschap, afkerigheid en allerlei slechte dingen.

Ik vraag: hebt u uzelf leren kennen? Waar zijt u met uzelf gebleven? Is het u geschonken uzelf aan Christus te geven, in Christus te komen, en dus in Hem te geloven? Hoe zijt gij tot Christus gekomen? Er zijn maar weinig mensen die op deze vraag het antwoord hebben. En toch menen degenen die het rechte antwoord niet hebben, dat ze wel degelijk in Christus geloven. Men komt tot Christus, wanneer de Heilige Geest ons in Zijn eeuwige armen neemt, ons wegdraagt en ons plant in Christus.

Kent u deze overgang? Wat was het gevolg hiervan? Werd u de gerechtigheid van Christus toegerekend? U, goddeloze; u, gemene mens; u, huichelaar; u, veinzaard? Werd u de gerechtigheid van Christus toegerekend, en heeft u ook gezegd: “Mij is de Heilige Geest geschonken”? Was u toen bereid, hoewel van uzelf onbekwaam, om de Heere te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide, zodat u liever de alleraagste plaats in dit leven wilde innemen dan een van de vele schone en mooie huizen die in de wereld gevonden worden, te bewonen? Het is een waarachtige waarheid, die in het hart van ieder van Gods volk gevonden wordt: “Ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid” (Ps. 84:11).

Liggen de dingen zo? Misschien denkt u, en wellicht zijn er verscheidene jonge mensen die wel eens zeggen: “Maar dan zou ik eigenlijk niets meer hebben. Dan zou ik dít niet kunnen deelachtig worden en dáárvan zou ik niet kunnen genieten.” Gave de Heere te zien dat ze dan juist zouden beginnen te genieten. Want wat een mens van zijn vroegste jeugd af zoekt, dat brengt geen genot. Het brengt kwelling, angst, benauwdheid, zelfbeschuldiging en zelfveroordeling. Geluk bestaat in andere dingen. De Heere geve dit aan de jonge mensen te verstaan. Maar de ouderen wensen we deze dingen ook toe. Ach, een mens is alleen gelukkig met God, en u heeft het allen onderhouden, dat waar Hij gemist wordt, er geen tevredenheid is. Een mens die de Heere heeft leren kennen, mag in het diepst van zijn ziel tevreden zijn. Zijn geluk hangt van

geen ding buiten de Heere meer af, zoals wij het vinden waar de dichter zingt in Psalm 119: “De HEER’ is mijn genoegzaam deel” (vs. 29 ber.). Zo doet Zich de Heere ook kennen. “Ik ben God, de Almachtige, wandel voor Mijn aangezicht” (Gen. 17:1). Het komt er dus niet op aan wanneer ge enige moeilijkheden hebt. Het komt er niet alleen niet op aan dat u deze heeft, maar het zou kunnen wezen dat ge de Heere voor niets zo hartelijk leerde danken als voor de moeilijkheden die Hij u gaf, want wij weten “dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods” (Hand. 14:22).

Laat God u gelukkig maken. Verwacht het van Hem, en zeg met de dichter van de 39e Psalm: “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op u” (vs. 8).

God bestaat en Hij wil gediend worden. Maar hoe men Hem dienen moet, dat is de vraag, en op deze vraag hebben we van nature geen antwoord. Gelukkig de mens die er geen antwoord op heeft – het zou kunnen zijn dat hij er straks wel een antwoord op had. Wee de mens die het verstaat zonder dat hij van God geleerd is! De Heere wil het u leren. Hij wil u leren welke weg gij in te slaan hebt. Doe geen stap zonder dat u dit onderwijs ontvangen heeft.

Hebt ge nooit ondervonden wat de dichter zegt in de 26e Psalm: “Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel” (vs. 8 ber.)? Welk een blijdschap is er in het hart, wanneer een mens Gods weg heeft mogen verkiezen! Wat een droefheid, angst, kommer en benauwdheid is er altijd in iemands gemoed, wanneer hij zomaar zijn weg gaat, want hij weet heel goed dat het zwaard aan een zijden draad hem boven het hoofd hangt.

Toehoorders, laat ons dit elkander toeroepen: “Vernedert u onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd” (1 Petr. 5:6). “Wacht op den HEERE” – alweer een woord dat een mens leert kennen wanneer hij van God begenadigd is – “wacht op den HEERE, ...ja, wacht” (Ps. 27:14).

Amen.

Gebed:

Het is groot, Heere, het is wonderlijk, het is waar, het is eeuwig waar. Straks zullen we met deze dingen voor Uw rechterstoel staan, en dan zullen we zien, en ieder zal dan zien, dat ze waar zijn en dat al het andere niet waar is. Ach, geef ons lust te hebben in hetgeen waarin Gij lust hebt. “Gij hebt lust in waarheid, en in het verborgene maakt Gij wijsheid bekend”. Wonderlijk handelt Gij in dezen. Laat ons uit de Waarheid zijn, dan zullen we verstaan wat waar is, en het onderscheid zien tussen waarheid en leugen, tussen licht en duisternis, het onderscheid kennen tussen datgene wat houdt voor de eeuwigheid en hetgeen voor de eeuwigheid niet houdt.

We hebben hier een ogenblik met elkander mogen samen zijn. Wil het zegenen. Wil ook vergeven het zondige dat het aankleefde. Laat Uw Geest ons er de verklaring van schenken, nader en dieper. Laat deze verklaring gegeven worden aan jong en oud.

Ach, behoed ons voor onszelf. En verlos ons van den boze; leid ons niet in verzoeking.

Nu gaan we heen. Wil ons beveiligen op de weg, ons brengen waar we thuishoren. Laat deze kerkgang niet al onze godsdienst wezen. De reine dieren herkauwden. Laat ons herkauwen, de waarheid nog eens tot ons laten komen. Laat ons er vandaag over denken, en wil in onze harten de liefde tot de Waarheid uitstorten, en haar sterker maken, zo sterk, dat we kunnen zeggen en wensen te zeggen: “De liefde is sterk als de dood”.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:85 en 86.

Uit: “De plicht van het lezen van de Heilige Schrift en andere Godgeleerde boeken” van ds. Theodorus van der Groe

En zo doen de mensen nog dagelijks, die, hoeveel zij ook lezen en horen van het Woord Gods, nochtans weigeren een rechte kennis te nemen van hun zonden, en die, door de genade Gods, eens als een zware last op hun harten te leggen. De liefde tot de zonden verblindt hen zodanig, dat zij niets van Gods heilige en hemelse Waarheid op de juiste wijze kunnen weten, zolang dit deksel van de zonden aldus blijft liggen op de ogen van hun zielen. Zij kunnen duizend goede boeken lezen en allerlei Goddelijke wetenschap, die daarin vervat is, in hun hoofd bijeen halen, als in een goed gevuld magazijn; maar zij blijven nochtans voor en na geheel blind aan hun harten, zolang zij blind blijven voor de kennis van hun zonden, blind voor de droevige ellenden die daaruit voortkomen en die de zonden noodzakelijk vergezellen. Daarnaast is het ook volstrekt onmogelijk, dat de mensen, zolang zij door Gods Geest van hun zonden en ellenden niet waarlijk overtuigd zijn, met hartelijke ernst en aandacht en met een oprechte liefde en belangstelling van het gemoed, de heilige waarheden van de Geest zullen kunnen lezen, en die dagelijks vlijtig naspeuren als verborgen schatten. Het zijn immers de honger en de dorst, die een mens zullen aandrijven om spijs en drank voor zich te zoeken; en als ze die gevonden hebben, deze met graagte te nemen en zich daarmee te voeden.

Het zijn de ziekte en het gevoel van de drukkende lichaamskwalen, die iemand zullen aanzetten om ernstig naar geneesmiddelen om te zien, en die zorgvuldig tot zijn genezing te gebruiken. Maar indien een mens niet door een levendig gevoel van zijn zonden en ellenden waarlijk hongerig en dorstig, en ziek en gewond aan zijn hart geworden is, zo zal hij zich ook nooit met ware ernst toeleggen op een juist gebruik van de hemelse spijsen en de geneesmiddelen van het allerdierbaarste Woord Gods.

Hij kan de geestelijke waarheden van het Woord horen, lezen, overdenken en gebruiken zoveel hij wil, maar hij zal het nochtans nooit met ware ernst kunnen doen, om er een waarachtig voordeel tot zaligheid van zijn ziel door te krijgen, door de genade en werking van de Heilige Geest, zolang hij in de grond van zijn ziel blind en zorgeloos onder zijn zonden blijft staan. Dit is de voornaamste reden, dat zoveel mensen geen wezenlijke vrucht opdoen met al hun lezen en horen van het Woord, hoe nauwkeurig en regelmatig zij ook verder in die plicht dagelijks mogen bezig zijn. Zij worden niet door een geestelijke nood van hun zielen ernstig gedrongen om hetgeen zij lezen of horen, door Gods genade, tot hun eigen stichting en zaligheid aan te leggen.

Wanneer u dan, o mens, ooit met goede vrucht voor uzelf de heilige en geestelijke zaken van het Woord wilt lezen en die ernstig wilt naspeuren, wees dan toch vermaand dat u eerst, vóór alle dingen, een ware overtuiging van uw zonden en uw rampzalige staat, met de hulp van Gods Geest, in uw binnenste zoekt te krijgen. Nu leeft u daar zo maar los en onaandachtig heen en houdt u tevreden met de uiterlijke waarneming van deze plicht. Ja, u rust daarin en maakt die zelfs tot een grond van uw vertrouwen. Maar indien u eens enigszins op de rechte wijze ontwaakt zult zijn uit de geruste slaap van de zonde; als u de last van uw zonden en van de heilige vloek en toorn van God eens aan uw hart zal beginnen te voelen, zodat u met de stokbewaarder ook zult moeten uitroepen: “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” (Hand. 16:30), o, dan zult u eerst met aandacht beginnen te lezen. Dan zult u lezen met veel gebeden en tranen; dan zult u bij de zaken die u leest met uw gemoed in ernstige overdenkingen trachten stil te staan en die, met de hulp van Gods Geest, wel met inspanning zoeken te verstaan, te geloven en ze op uw hart te drukken. Ja, waar u nu doorgaans al slapende leest, met een blind oog en een koud, ongevoelig hart, daar zullen dan al de vermogens van uw ziel onder het lezen van Gods gepaste waarheden, als het ware als geroerd en bewogen worden, en er grotelijks mee ingenomen zijn. Voorzeker, één uur lezen in zulk een staat van heilige gemoedsovertuiging zal u, door Gods genade, meer zaligmakend voordeel aanbrengen dan al dat menigvuldige lezen en herlezen, waarmee u zich nu dagelijks bezighoudt. Waarlijk bekommerde en overtuigde zielen, die de geestelijke waarheden van het Evangelie aanhoudend horen en lezen, zijn evenals degenen die voor de wind zeilen en die een goede voortgang maken naar de hemel. Maar een slapend en zorgeloos zondaar, hoe aanhoudend hij ook hoort en leest, is net als iemand die met een schuit zonder zeil of wind op het water ligt te dobberen en van de ene oever drijft naar de andere. Ja, zo iemand wordt door de stroom geheel ongevoelig meer achteruit, dan voorwaarts gevoerd. Een Moorman, die, vol bekommernis over zijn eeuwige zaligheid, gezeten was op zijn wagen en een arm verslagen tollenaar in de tempel, konden, door Gods genade, met horen of lezen in één uur veel meer voordeel doen tot bekering en zaligheid van hun zielen, dan de dwaze maagden in hun hele leven met al hun schone boeken en helder lichtende genademiddelen.

Wees dan toch, o mens, maar eens oprecht met uw zonden verlegen en laat u daarvoor eens gevoelig maken door die Geest, Die de wereld komt overtuigen van zonde (Joh. 16:8). En wees verzekerd, u zult dan kunnen lezen met geheel andere ogen en harten dan u ooit te voren gedaan hebt. Diezelfde boeken, die u nu soms in slaap kunnen doen vallen, zullen u dan als een brandend vuur zijn in uw beenderen, en u zult ze dan door Gods genade middelen bevinden te zijn “levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaande door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs” (Hebr. 4:12). Wanneer uw harten maar eens recht vermurwd en doortrokken zullen zijn met een Goddelijke droefheid over uw zonden, dan zullen ook zelfs de eenvoudigste geschriften, die Gods Waarheid maar ernstig en zuiver aan u voordragen, u zijn “gelijk prikkelen en gelijk nagelen, diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van de enige Herder” (Pred.12:11).

En als iemand hier mocht vragen hoe hij eens in zo'n waarachtige overtuiging en gevoel van zijn zonden zou mogen komen, dan moeten wij zeggen dat dit volgens ons een vraag is van het grootste gewicht en belang; niet slechts alleen in zichzelf, maar ook in verband met de geesteloze tijd waarin wij nu leven. Een tijd waarin de juiste voorstelling van de leer van de overtuiging door de Geest een zo geheel en hoognoodzakelijk werk schijnt geworden te zijn, dat wij het niet kunnen nalaten om ons daarover wat uitvoeriger uit te laten. Wij zeggen dan eerst, dat, om op de rechte wijze, grondig en tot een evangelische verbreking en verbrijzeling des harten toe, van zonden overtuigd te worden zoals tot zaligheid nodig is, voorzeker een groot werk is. Ja, een werk van Gods vrije en almachtige genade in het hart van een uitverkoren zondaar. Tot een algemene overtuiging van zonden kunnen velen licht geraken, beide door hun eigen arbeid en door Gods algemene werking; en door enig algemeen, hetzij gewoon, hetzij buitengewoon middel. Maar om zaligmakend en in de grond van zijn hart recht overtuigd te worden, dit is de grote en genadige werking van Gods wederbarende Geest, Die in onze harten een weg komt openen voor Christus. Maar dit moet niemand afschrikken om zo'n geestelijke en zaligmakende overtuiging met ernst voor zichzelf te zoeken. Want zij is één van die heerlijke gaven, die Christus in Zijn hemelvaart “genomen heeft, om uit te delen onder de mensen”, opdat óók wederhorigen bij God de Heere zouden wonen (Ps. 68:19). Ja, het is die gave die Christus met Zijn komst in de wereld voor de arme blinde zondaren verworven en verdiend heeft.